

مرکز تحقیقات و نشریات

اصفهان

گامی

الرحمن
علیهما صلی

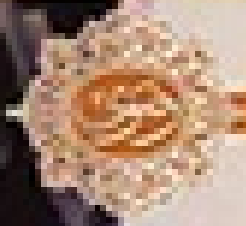
www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

استاد آیت الله العظمی
مجتهد فی الحق

۱۲

حقیقت زیارت (مکتوبی در مکتوبت) رحیم مکارم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رهنما ۱۳ (حقیقت زیارت: گفتگویی در کویت)

نویسنده:

رحیم کارگر

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	رهنما ۱۳ (حقیقت زیارت: گفتگویی در کویت)
۶	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۱۰	حقیقت زیارت
۱۲	درآمد
۱۸	گفت و گویی در کویت
۳۸	پایان سخن
۴۱	برای مطالعه بیشتر
۴۲	درباره مرکز

رهنما ۱۳ (حقیقت زیارت: گفتگویی در کویت)

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: حقیقت زیارت: گفتگویی در کویت / گردآورنده معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر: مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.

نویسنده: رحیم کارگر

مشخصات ظاهری: ۴۰ ص.

فروست: رهنما

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۹۹-۰۰۱-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: زیارت و زائران — دفاعیه ها و ردیه ها

موضوع: زیارت و زائران — فلسفه

شناسه افزوده: موسسه انتشاراتی قدس رضوی

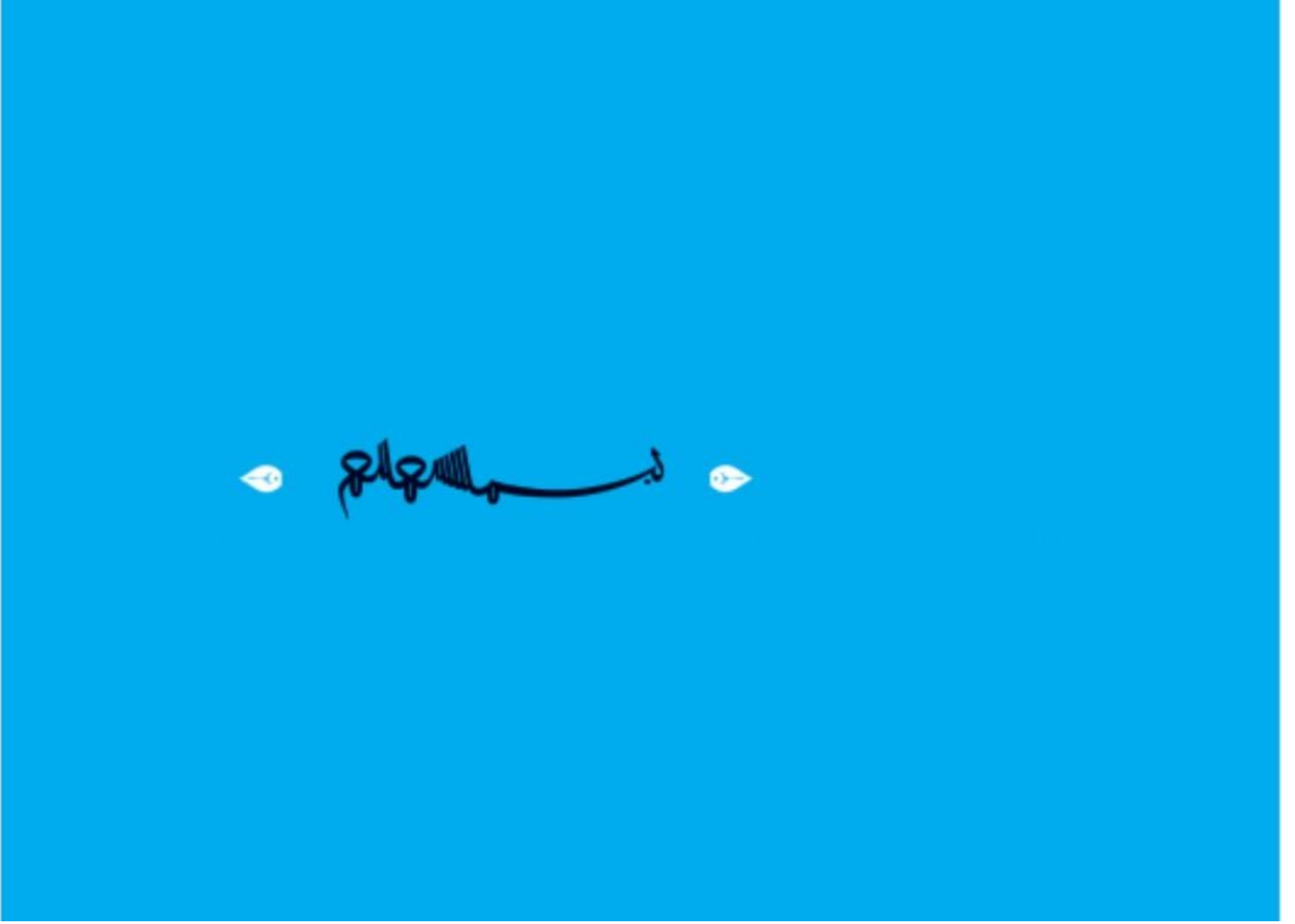
شناسه افزوده: آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

رده بندی کنگره: BP۲۲۶/۷/ح ۱۳۹۱ ۷

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۶

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۸۲۰۴۳

ص: ۱

پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است..
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیش رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است..
و **ره‌نما** گامی است در این مسیر.
همگام ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.

حقیقت زیارت

در مناظره پیش رو که در کشوری خارجی رخ داده است، درصدد پاسخگویی به چند پرسش هستیم:

۱. زیارت چه پیشینه ای در اسلام دارد و چه ریشه هایی حتی در منابع اهل سنت؟

۲. فرق زیارت با اعمال بت پرستان چیست؟ مرز آن دو کدام است؟

۳. زیارت چه فلسفه و حکمتی دارد؟

۴. سفر برای زیارت مضمول چه حکمی است؟

ص: ۵

زیارت یعنی رفتن به حضور کسی و او را ملاقات کردن. زیارت در لغت، به معنای مطلق دیدار یا دیدار کردن با شخص بزرگی است؛ ولی در عرف دینی، بیشتر بر تشرف به مکانهای مقدس، برای کسب فیض و معنویت اطلاق میشود. زیارت در فرهنگ قرآن و احادیث پیشوایان معصوم^{علیهم السلام}، جایگاه مقدّسی دارد که در جدول برنامه های عبادی، جزو واجبات یا مستحبات به شمار می آید؛ برای مثال، زیارت خانه خدا که به صورت حج تمتّع یا عمره انجام میشود، از جمله زیارت های واجب یا مستحب است و فضیلت بسیار دارد. زیارت حرم رسول اکرم^{صلی الله علیه و آله} در مدینه منوره و قبور پاک هر یک از امامان معصوم^{علیهم السلام} نیز بسیار ارزنده است. این زیارات بهاین معناست که زائر به ملاقات و دیدار زیارت شونده برود و پیش او حاضر شود.

آنچه از مجموع زیارات و روایات به دست می آید، این است که رحمت خدا بیشتر و بیشتر از غضب اوست و خداوند برای همه انسانها و حتی برای کسانی که خطا کارند، اول

راه هدایت را باز میگذارد؛ مگر آنکه خطاها به قدری تکرار شود که انسان نفس هدایت پذیر خود را از دست بدهد. پیامبر ﷺ و امامان ﷺ و اولیای خداوند نیز همین روش را دارند؛ یعنی جاذبه هدایتی آنان بیشتر و بیشتر است و همه را می پذیرند؛ حتی کسانی را که خطاکار باشند. چه بسا آنان میل و رغبت معنوی را به طور تکوینی در دل پیروان خود به وجود آورند؛ یعنی کسانی که مشمول لطف و رحمت شده اند و رو به سوی خداوند آورده اند یا موفق به زیارت شده اند. اینگونه افراد دو گروه می شوند: برخی معنویاتشان بیشتر میشود یا از خطای گذشته پشیمان می شوند که در این صورت، لطف و رحمت به سوی آنان بیشتر سرازیر میشود؛ اما برخی نه تنها اصلاح نمی شوند، بلکه چه بسا از عنوان حاجی و کربلایی سوءاستفاده میکنند. اینان علاوه بر اینکه از بهره های معنوی محروم می شوند و لذت مناجات و زیارت را نمی چشند، نزد مردم نیز احترام خود را از دست می دهند و در آخرت نیز سودی نخواهند داشت.

به طور قطع، زیارت پیامبر اکرم ﷺ و ائمه معصومان ﷺ آثار و اجر فراوان دارد و عرض ارادت کردن به آنان و رفتن به زیارت آنان، نوعی ارتباط معنوی بین زائر و ائمه ﷺ است. بنابر آنچه از روایات استفاده میشود، ائمه معصوم ﷺ حاضر و ناظر بر اعمال ما هستند و به خصوص، عنایت خاص به کسانی دارند که به زیارت قبورشان میروند. در زیارت اذن دخول به حرم پیامبر ﷺ و ائمه معصوم ﷺ می گوئیم: وَ أَعْلَمُ أَنَّ رَسُولَكَ وَ خُلَفَاءَكَ أَحْيَاءٌ عِنْدَكَ يُرْزَقُونَ، يَرَوْنَ مَقَامِي وَ يَسْمَعُونَ كَلَامِي وَ يَرُدُّونَ سَلَامِي؛ (= [خدایا] میدانم که پیامبر تو و خلیفه های تو زنده اند، نزد تو و متنعم اند و میبینند جایگاه مرا و میشنوند کلام مرا و جواب میدهند سلام مرا).

در روایات رسیده از پیامبر خدا ﷺ و اهل بیت ﷺ، درباره فضیلت زیارت معصومان ﷺ و آداب آن و گروهی از عبادات و احکام حریشان، روایات متعدد و متنوعی وجود دارد که محدثان بزرگ در ثبت و ضبط آنها کوشیده اند؛ به خصوص در زمینه زیارت امام رضا ﷺ علیه السلام

روایات فراوانی نقل شده است. امام باقر \square از جدش، امیرالمؤمنین \square نقل کرده است که پیامبر \square فرمودند: «پارهای از پیکر من در خراسان دفن خواهد شد؛ هر گرفتاری که او را زیارت کند، خدا ناراحتی او را برطرف سازد و هر گنهکاری که به زیارت او رود، خداوند گناه او را ببخشد.» (۱)

حسین بن زید گوید از امام صادق \square شنیدم که می فرمود: «مردی از نسل فرزندان موسی قیام خواهد کرد که هم نام امیرالمؤمنین \square است و در سرزمین طوس که در خراسان است، دفن خواهد شد. او در همان جا، با زهر کشته میشود و غریبانه به خاکش میسپارند. هر که او را با معرفت زیارت کند، خداوند او را هم سان کسانی که پیش از پیروزی، بخشش و پیکار

ص: ۱۰

۱- عیون اخبارالرضا \square ، ج ۲، ص ۲۵۷؛ امالی صدوق، ص ۱۱۹.

کرده باشند، پاداش خواهد داد.»^(۱)

امام رضا^{علیه السلام} نیز فرموده اند: «هر کس که دوری سفر را بر خود بپذیرد و به زیارت من آید، در روز قیامت در سه جایگاه به نزد او خواهم شتافت تا او را از تنگنا درآورم: آنجایی که نامه اعمال دستبهدست میشود و در صراط و هنگام سنجش اعمال.»^(۲)

در هر حال، زیارت جایگاه بسیار مهمی در هندسه معرفت دینی دارد و شکوه و فروغ ارزشمند آن، دلها و جانها را جلا میدهد و نورانی میسازد؛ اما در عین حال، گاهی افراد و گروههای مختلف شبهات و پرسشهایی با نیت متفاوت مطرح میکنند که نیاز به پاسخگویی دارد و بایسته گفت و گو و بررسی است.

ص: ۱۱

۱- عیون اخبار الرضا^{علیه السلام}، ج ۲، ص ۲۵۵؛ امالی صدوق، ص ۱۱۸

۲- الخصال، ج ۱، ص ۱۰۹؛ امالی صدوق، ص ۱۲۱

گفت و گویی در کویت

خالد: این برنامه های جنجالی که شما شیعیان به وجود می آورید، برای چیست؟

صادق: کدام جنجال؟ کدام برنامه؟

- اینکه به زیارت می روید.

- اشکالی در این کار میبینی؟

- این کار حرام و در شمار شرک به خداوند است.

- حرام؟! شرک؟! این تهمت بسیار بزرگی است؛ آن هم درباره گروهی که از نظر فرهنگی، بسیار غنی و در عمل به دستورهای دینی، سرآمد همگان اند. این سخنان تو یا از روی بی اطلاعی است یا جبهه گیری متعصبانه و ناشی از تبلیغات سوء و شدید علیه شیعه. تو آدم باسواد و تحصیلکرده ای هستی و باید به دنبال حقیقت باشی نه تهمت و دشنامگویی.

- به نظر تو این گفته من ناشی از تعصبات بی اساس مذهبی است؟

- به یقین غیر از این نیست؛ و گرنه انسان منصف و بااطلاع اینگونه حرف نمیزند، و لو

ص: ۱۴

اینکه کاری مخالف نظر او صورت گیرد.

- چگونه به این نتیجه رسیدی؟

- این موضوع را براساس نصوص دینی بررسی می کنیم تا ببینیم راه حق کدام است. اتفاقاً ما اشکال اساسی داریم که چرا برخی از مسلمانان خود را از فیض زیارت اولیای الهی و صالحان محروم کرده اند و با ترویج یافتن شعائر دینی و بزرگداشت اولیای دین مخالف اند؟

- من آمادهم؛ زیرا میدانم زیارت اهل قبور شرک است.

- چگونه این کار را شرک میدانم؟ مگر زیارت قبر صالحان پرستش و عبادت آنان است یا قراردادن شریک برای خداست یا کاری مغایر با دستوره‌های الهی و قرآنی است؟

- از آنرو که به اعمال مشرکان بت پرست شبیه است.

- آه، تو از این رو آن را شرک میدانم؟

- آری، آنان همانند مشرکان که گرد بت ها جمع می شوند، در کنار قبرها گرد می آیند.

ص: ۱۵

- بنابراین، تمام مسلمانان و تمام مردم مشرکاند و تو نیز مشرکی.

- [شگفت زده] چرا؟! چرا به من تهمت میزنی؟

- آیا به سفر حج رفته ای؟

- به لطف خدا چندین بار مشرف شده‌ام.

- در مسجدالحرام نیز نماز خوانده ای؟

- به فضل الهی، آری.

- حتماً دیدهای که مسلمانان به هنگام نماز، همگی رو به کعبه دارند؛ اما گروهی پشت به مغرب و دست های پشت به جنوب و عده ای پشت به شمال ایستاده و نماز میخوانند.

- آری، دیده‌ام و خود نیز چنین کرده ام.

- اگر حرف پیشین تو درست باشد، پس نتیجه می گیریم که همه مسلمانان مشرک اند.

- چرا؟

ص: ۱۶

- زیرا رو کردن به کعبه در حال عبادت، همانند رو کردن بت پرستان به بت هایشان است؛ با این فرق که آنان در حال پرستیدن بت، رو به سوی بت های دست ساخته خود می کنند و گرد آنها جمع می شوند و تو در آن حال، به سوی خانه ساخته شده از سنگ رو میکنی.

- فرق بزرگی میان رو کردن من به کعبه و رو کردن بت پرستان به بت هایشان وجود دارد.

- چه فرقی؟

- وقتی من و دیگر مسلمانان در حال نماز، رو به سوی کعبه می کنیم، به این معنا نیست که آن را به جای خدا می پرستیم؛ بلکه برای انجام دادن فرمان الهی چنین می کنیم. اما بت پرستان به سبب آنکه بت ها را به جای خدا برگزیده اند، آنها را می پرستند و هنگام عبادت، رو به آنها می ایستند. بنابراین، آنها هنگام عبادت رو به بت ها کرده و با تمام وجود، آنها را می پرستند؛ ولی ما در حال نماز، رو به سوی خدا می کنیم. به این سبب، کار آنها شرک آشکار است؛ اما آیا ما که برای انجام دادن فرمان الهی رو به کعبه نهاده ایم، مشرک

ص: ۱۷

هستیم؟ تفاوت میان عبادت ما و عبادت آنها، از زمین تا آسمان است.

- بنابراین، شباهت در رفتار عامل شرک نیست و آنچه سبب میشود تا کار بت پرستان شرک باشد، انگیزه و نیت آنان در پرستیدن بت ها است؛ نه صرف عملی که انجام میدهند. ازسوی دیگر، آنچه سبب شده است که رویکردن تو به سوی کعبه عملی مشرک انه نباشد، نداشتن قصد پرستش کعبه است.

- همینطور است.

- ما شیعیان و دیگر مسلمانان در مسجدالنبی، با عشق و علاقه مرقد پیامبر را زیارت می کنیم و به هنگام زیارت آن حضرت و سایر بزرگان و امامان، هرگز نیت پرستیدن آنان را نداریم. اگر بتوان میان اعمال ما و مشرکان مقایسه کرد، فقط یک شباهت ساده رفتاری دیده میشود. وانگهی، فقط شباهت رفتاری که فاقد انگیزه پرستش غیرخدا باشد، زیارت قبور را نه حرام و نه شرک آلود میکند. در حدیثی نیز چنین آمده است: «براساس

ص: ۱۸

نیت‌ها [ست که] پاداش یا کیفر اعمال داده می‌شود.» (۱) بر این اساس، اگر عملی برای پرستش غیرخدا انجام شود، شرک و اگر چنین نیتی در میان نباشد، جایز است.

- [پس از اندیشه‌های عمیق و طولانی] به‌نظر میرسد، آنچه گفتی درست است؛ تو مسئله مهمی را برای من روشن کردی. اتفاقاً در سفری به اروپا، کسی به من گفت: «شما مسلمانان نیز بتپرستی می‌کنید و گرد خانه سنگی می‌چرخید؟» من به او توضیح دادم که این به دستور خدا و برای عبادت او در خانه اش است و ما فقط خدا را عبادت می‌کنیم. حال پرستی دارم.

- بپرس.

- تا اینجا دریافتم که زیارت قبور حرام نیست و به کار بت پرستان نیز شباهت ندارد؛ اما

ص: ۱۹

۱- صحیح بخاری، ج ۱، ص ۳؛ تفسیر کبیر فخر رازی، ج ۴، ص ۵، مسئله ۴.

چرا شما شیعیان به این کار اهمیت فراوان می‌دهید و دلیل آن چیست؟

- ما به این کار اهمیت می‌دهیم، چون دستوری دینی است و ثواب و پاداش بسیاری برای آن در نظر گرفته شده است. علاوه بر این، طبق دستور قرآن، تعظیم و بزرگداشت اولیا، از شعائر بزرگ الهی است که این با حضور در مرقد آنان به دست می‌آید. البته زیارت، اسرار و آثار فراوانی دارد که در فرصتی مناسب، درباره آن بحث خواهیم کرد.

- یعنی تو می‌گویی این کار مستحب است و پاداش دارد؟

- آری، این کار هم مستحب و هم طبق دستور خود رسول گرامی اسلام است.

- آیا حدیثی وجود دارد که بر مستحب بودن زیارت قبر پیامبر و قبر صالحان دلالت کند؟

- قبل از نقل روایات، باید بدانی که عموم مسلمانان به زیارت قبر صالحان و نزدیکان خود می‌روند و در بیشتر کشورهای اسلامی، آثار باشکوهی برای آنها ساخته شده است؛

ص: ۲۰

برای مثال، در الخلیل اردن، قبر حضرت ابراهیم \square و نزدیک عمان، قبر حضرت موسی \square قرار دارد. اهل سنت به زیارت قبر ابوحنفیه و عبدالقادر در بغداد و ابوهریره در مصر می روند و بسیار برای آنها احترام قائل اند. این نهی و منع نیز فقط از طرف فرق های ساختگی صورت میگیرد و با تبلیغات شدید و خشونت فراوان در مدینه اعمال میشود.

- آری، من در مصر بودم و آنجا زیارتگاهی دیدم که همه مسلمانان به آنجا می رفتند. بهتر است برایم روایتی بخوانی.

- در این زمینه، روایات فراوانی هست که براساس آنها، عمل پیامبر \square و سیره مسلمانان از صدر اسلام تا امروز، بر مستحب بودن زیارت قبور تأکید دارد. براساس روایتی، خود پیامبر \square نیز به زیارت قبور شهدای احد میرفتند. (۱) در سنن نسائی و سنن ابن ماجه آمده

ص: ۲۱

۱- صحیح مسلم، ج ۲، ص ۶۳؛ سنن نسائی، ج ۳، ص ۷۶.

است که رسول خدا^ﷺ میفرمودند: **زُورُوا الْقُبُورَ فَإِنَّهَا تُدَكِّرُكُمْ الْآخِرَةَ**؛ (= به زیارت قبور بروید؛ زیرا آخرت را به یاد شما می آورد.) (۱) درباره خود آن حضرت نقل شده است که ایشان به زیارت قبر مادرشان، آمنه بنت وهب رفتند و در کنار قبر مادر گریستند و اطرافیان نیز به گریه افتادند (۲).

- آیا همه اینها را اهل سنت نقل کرده اند؟

- آری، اینها در منابع اهل سنت وجود دارد و دهها برابر بیشتر از این، در منابع روایی ما وجود دارد که اهمیت زیارت قبور صالحان را میرساند؛ برای نمونه، نقل کرده اند که امامحسن مجتبی^ﷺ از رسول گرامی اسلام^ﷺ پرسیده بودند: «پدرجان، پاداش کسی که شما را زیارت کند چیست؟» ایشان در پاسخ این پرسش فرموده بودند: «فرزندم، هر که زنده و مرده مرا یا پدر تو و برادرت و خودت را زیارت کند، بر من است که در روز قیامت دیدارش

ص: ۲۳

۱- سنن ابنماجه، ج ۱، ص ۵، باب ۴، حدیث ۱۵۶۹.

۲- سنن ابن ماجه، ص ۵۰۱، باب ۴۸، حدیث ۱۵۷۲.

کنم و او را از گناهانش نجات دهم.»(۱)

- این روایات، تکانه‌دهنده و جالب است؛ آیا روایتهای دیگری نیز میتوانی برایم نقل کنی؟

- آری، نمونه این روایات فراوان است که نشاندهنده اهمیت پیامبر ﷺ به زیارت قبور است؛ همچنین فاطمه ﷺ، دختر پیامبر ﷺ و حضرت علی ﷺ و صحابه نیز به زیارت قبور میرفتند. طلحه بن عبدالله میگوید: «با رسول خدا ﷺ، در مدینه، برای زیارت قبور شهدا خارج شدیم.»(۲) صحیح مسلم نیز از عایشه نقل میکند: «پیامبر ﷺ آخر شبها به سوی بقیع میرفتند و بر اهل بقیع اینگونه سلام میکردند: اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ دَارَ قَوْمِ الْمُؤْمِنِینَ.»(۳) حاکم نیشابور به سند خود نقل می کند که فاطمه زهرا ﷺ در زمان حیات پدرشان، روزهای جمعه به زیارت

ص: ۲۴

۱- علل الشرایع ص ۴۶۰ ح ۵

۲- سنن ابن داوود ج ۲ ص ۲۱۸ ح ۳۵۷

۳- صحیح مسلم ج ۲ ص ۳۶۳ ح ۱۰۲

قبر عمویشان حمزه میرفتند و در آنجا نماز می خواندند و گریه می کردند. (۱)

البته این روایات به غیر از آنهایی است که پیامبر ﷺ توصیه فرآوان به زیارت قبر خود کرده و پاداش هایی نیز وعده داده اند؛ از جمله دارقطنی از عبدالله بن عمر نقل می کند که رسول خدا ﷺ خاطرنشان می کنند: «هرکس قبر مرا زیارت کند، شفاعت من شامل او می شود.» (۲) بیهقی نیز از انس بن مالک نقل می کند که پیامبر ﷺ فرمودند: «هرکس مرا در مدینه با اخلاص زیارت کند، روز قیامت در جوار من خواهد بود.» (۳)

- اگر این همه روایت درست و معتبر داریم، چرا عده ای فتوا به نامشروع بودن سفر یا بدعت بودن سفر برای زیارت قبور، حتی مرقد پیامبر ﷺ می دهند؟ چرا شخصی مانند

ص: ۲۵

۱- مستدرک حاکم ج ۱ ص ۵۳۳ ح ۱۳۹۶

۲- سنن دارقطنی ج ۲ ص ۲۷۸ ح ۱۹۴

۳- التاج الاجامع اللاصول ج ۲ ص ۱۲۹۰

ابن تیمیه، زیارت را به طور مطلق تحریم کرده است؟

- آنها گویا در برابر این همه روایت، به روایتی استناد میکنند که میگوید: «شَدَّ رَحَال، یعنی بار سفر بستن، جایز نیست؛ مگر به سوی سه مسجد: مسجدالنبی و مسجدالحرام و مسجدالاقصی.»^(۱)

- بنابراین، طبق این روایت نباید سفری به غیر از این سه مسجد صورت گیرد.

- صرف نظر از اینکه راوی این روایت ابوهریره است، با فرض درست بودن این روایت، باید بینیم «مستثمانه الّا» چیست؛ یعنی این سه مسجد از چه چیز استثنا شده است.

- مگر این روایت همه سفرها را شامل نمیشود؟

- اگر چنین چیزی را قائل شویم که این سه مسجد از همه مکان ها استثنا شده است،

ص: ۲۶

آن وقت تمامی سفرها، حتی سفرهای معنوی و علمی و فرهنگی نیز حرام خواهد بود؛ درحالیکه کسانی که حدیث را قبول دارند، خودشان به همه جای دنیا سفر میکنند. اما اگر گفتیم این سه مسجد از «مساجد» استثنا شده است، یعنی سفر به مساجد جایز نیست مگر به سه مسجد، در این صورت، سفر برای زیارت پیامبران و امامان و انسان های صالح، هرگز مشمول نهی این روایت نخواهد بود؛ پس اگر این روایت از تمامی سفرها نهی کند، آن وقت سفر به عرفات و منا یا سفر برای جهاد در راه خدا نیز جایز نخواهد بود. البته، ما این روایت را نمی پذیریم و آن را درست نمی دانیم؛ زیرا خود پیامبر بارها به مسافرت میرفتند یا حتی روزهای شنبه به مسجد قبا میرفتند و در آنجا نماز می خواندند(۱).

موضوع جالب این است که ابوحامد غزالی، از علمای بزرگ اهل سنت میگوید: «مسافرت

ص: ۲۷

۱- صحیح بخاری ج ۲ ص ۷۶

عبادی مستحب است؛ از جمله مسافرت برای زیارت قبور انبیا، صحابه، تابعین و سایر علما و اولیا. این موضوع با حدیث شدّ رحال پیامبر ﷺ منافات و تعارض ندارد؛ زیرا حدیث مربوط به مساجد است: لا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ. از آنجا که مساجد همه در فضیلت یکسان اند، ترجیحی در سفر برای آنها نیست؛ مگر این سه مسجد که به سبب خصوصیتی که دارند، سفر برای آنها اشکالی ندارد؛ بنابراین، این مسئله غیر از سفر برای زیارت قبور اولیای الهی است. (۱)

- چقدر مطالعات و معلومات تو در مباحث روایی و تاریخی، به خصوص منابع ما اهل سنت زیاد است. خوشحالم که این موضوع بسیار مهم را برایم توضیح دادی و دلایل محکم و روشنی را بیان کردی.

- آری، همه مسلمانان باید سطح مطالعات و معلومات خود را بالا ببرند و فقط به تبلیغات

ص: ۲۸

پوچ و استنادهای یکطرفه توجه نکنند؛ به خصوص که نباید خود را از فیض زیارت پیامبر ﷺ و صالحان بی بهره سازند و در حق آن حضرت جفا کنند؛ همانطور که خود آن حضرت ﷺ میفرمایند: «هرکس به حج برود و مرا زیارت نکند، در حق من جفا کرده است.» (۱)

- اعتراف میکنم که میزان مطالعه من، حتی در منابع خودمان کمتر است و با منابع شیعه نیز اصلاً آشنایی ندارم.

- در این صورت، چگونه به خودت اجازه میدادی زیارت پیامبر ﷺ و امامان ﷺ را محکوم کنی؟ الحمدلله، الآن دانستی که شرک خواندن زیارت اهل قبور بی اساس و بی پایه است.

- هرچه من و دوستانم تا به حال، درباره زیارت قبور شنیده ایم، فقط محکوم کردن زیارت کنندگان بوده است و حتی یک نمونه هم از این مطالب و روایات به گوش من نرسیده بود.

ص: ۲۹

- انسان باید برای رسیدن به حقیقت و شناخت آنها، همواره درصدد جست و جو باشد و تحقیق و مطالعه کند تا عقیده و کردار و گفتاری داشته باشد که خدا می‌خواهد؛ از طرفِ دیگر، به گفتهٔ دیگران که احتمال خطا میرود، اکتفا نکند. به عنوان پیشنهاد، خوب است که از تمام کسانی که به زیارت می‌آیند، بررسی که آیا در هنگام زیارت پیامبر ﷺ یا اولیای الهی آنها را می‌پرستند یا با نماز خواندن و قرآن خواندن و زیارت بیشتر به خدا نزدیک می‌شوند و به درگاه خدا بیشتر عبادت میکنند و اگر هم حاجت میخواهند، آیا در حقیقت از خداوند حاجت میخواهند یا از اولیا، بدون نیاز به خدا حاجتی میخواهند؟ به طور یقین، جواب خواهی گرفت که زائران در هنگام زیارت، روحیهٔ عبادت خداوند در آنها بیشتر میشود و اگر هم حاجت میخواهند، در حقیقت از خداوند میخواهند؛ زیرا اولیای الهی را واسطهٔ آسانتر و سریعتر برای رسیدن به خدا میدانند؛ اگرچه بدون واسطه هم میتوانند حاجت بخواهند.

- آری، من با تمام وجود می پذیرم که زیارت قبر پیامبر ﷺ و امام ﷺ و مؤمنان نیکوکردار، نه تنها مستحب مؤکد و پسندیده است، بلکه بدان نیز فراخوانده شده‌ایم. از این به بعد نیز در نمونه های مشابه و محل اختلاف مطالعه می کنم و منابع شیعه و سنی را خواهم دید تا نظر درست را بیابم و به آن عمل کنم.

- آفرین، از تو متشکرم؛ شخص بانصاف باید مثل تو باشد.

- من نیز از بابت راهنمایی و روشنگریهای تو تشکر می‌کنم.

به طور قطع، زیارت معصومان □ ارزش و اجر بسیاری دارد؛ زیرا عرض ارادت به خاندان پیامبر □ و زیارت آنان، نوعی ارتباط معنوی و درحقیقت، تداوم دعوت پیامبران □ و ائمه □ است. زیارت، حکمت و فلسفه های متعددی دارد و اسرار و آثار گرانقدری در آن وجود دارد که اندیشه و نگارش درباره آنها، مجال گسترده ای می طلبد. تعظیم و تکریم و گرامیداشت انسان های شایسته، هنرمند، فرهیخته، فرهنگساز، نقش آفرین، مصلح، متحول کنندگان تاریخ و... و نیز زنده نگه داشتن نام و یاد آنان پس از مرگ، لازمه محبت و عشق و ارادت انسانها به نیکی ها و کمالات است و ریشه در فطرت و سرشت آدمی دارد. زیارت پیشوایان معصوم □ متصلشدن به آنان و غرق شدن در انوار معنوی ایشان و نیز الهام گیری و درس آموزی و سیر در فضیلت هاست. معصومان □ چهارده تن هستند که خداوند متعال ایشان را از میان دیگر مخلوقات خویش، به عنوان راهنما و رهبر و اسوه برگزید. این چهارده معصوم □ برگزیدگان

خداوند متعال از میان تمامی آفریدگان هستند. ایشان قله های بلند فضیلت و تقوایند و دانشمندانی هستند که هیچ فردی از آفریدگان را یارای رقابت کردن در علم و دانش با آنان نیست. کسانی اند که به انسانها و فرشتگان، پرستش خداوند متعال را آموختند. آنان کسانی اند که پس از تسبیح ایشان، فرشتگان تسبیح گفتند و پس از تهلیل و تکبیر ایشان، ملائک به تهلیل و تکبیر خداوند متعال پرداختند. آنان معصومانی هستند که خداوند ایشان را از نادانی، نادرستی و انحراف، لغزش، اشتباه، فراموشی و خطا پاک و به دور نگه داشته است. ایشان پاکان و پاکیزگان و پاکدامنان اند و نیز هدایت شدگان و وارستگان واقعی اند.

اهداف و اسرار زیارت عبارت اند از: بزرگداشت اولیای الهی □ و زنده کردن یاد و نام آنان، باور به عظمت و شکوه ایشان، تعظیم بندگان صالح و برگزیده و نیز حفظ شعائر الهی که مصداقی از آیه □ **وَمَنْ يُعْظَمِ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ** □ است.

یاد و خاطره آنان، یادکرد بندگی و دلسپردگی آنان به خدا، ایثار و جان فشانی هایشان

در دفاع از دین حق و مجاهدت های بی نظیر آنان، عبادت ها و نیایش های ایشان در محضر باری تعالی و... است. پیشوایان معصوم، امامان نور و هدایت و معنویت هستند و ملاقات و زیارت عارفانه و خالصانه آنان، تقدیر و سپاس از هدایت گری آنان و اذعان به مقام والا و بزرگ ایشان در پیشگاه خداوند است. به یقین، پیامبر خدا و ائمه صاحبان عزت و عظمت و شرافت اند و فضل و برتری آنان روشن و محبوبیت شان نزد پروردگار ثابت است. خداوند نور وجودی آنان را اشرف و برتر از همه قرار داده و در دنیا و آخرت به آنان عصمت، قدرت، توانایی، حکمت و پاداش عطا فرموده است. زیارت جلوهگاه دوستی و تولای اهل بیت و بیانگر عمق محبت و مودت مسلمانان به خاندان وحی است. حضوری عاشقانه در پیشگاه اولیای الهی و یادکرد مقام والای آنان و انس و دوستی با آن بزرگواران، نشانه ایمان و تقوای قلب است. حب و ولای پیشوایان معصوم و آئینی، دستور خداوند است و درخواست علو درجه برای ایشان و اهدای ثواب خواندن نماز و قرائت قرآن به آنها و... همه برای عمل به

این سفارش است که: لا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى.

برای مطالعه بیشتر

۱. کارگر، رحیم، راز زیارت، نشر عمره دانشجویی.

۲. محدثی، جواد، زیارت.

۳. عابدی، احمد، فلسفه زیارت.

۴. زارعی سبزواری، عباسعلی، زیارت در نگاه شریعت.

۵. رهبر، محمدتقی، اخلاق و آداب در حج و زیارت.

ص: ۳۶

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری
۴. صرفاً ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه
۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی
۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...
۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...
۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com
۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ...
۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی
۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...
۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)
۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)
۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نمایم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

